

Hrvati tek s 33 godine napuštaju obiteljsko gnijezdo, dr. sc. Petrić: Ima li mlad čovjek ispodprosječnih primanja koju drugu mogućnost osim živjeti s roditeljima?

23.8.2023. 20:33 Adela Zember Antolić

Snimio Marko Posavec.

Prosječna dob napuštanja roditeljskog doma u Hrvatskoj jest 33,3 godine što nas smješta na drugo mjesto u Europskoj uniji, odmah iza Portugala gdje prosjek godina iznosi 33,6.

S druge strane, roditeljski dom najranije napuštaju Šveđani, Finci i Danci i to Šveđani u prosjeku s 19 godina te Finci i Danci s 20 godina.

Kada se podaci analiziraju prema spolu, tada je vidljivo da u svim zemljama Europske unije žene ranije odlaze iz roditeljskog doma nego muškarci i to u prosjeku s 25,5 godina, dok prosječna dob muškaraca iznosi 27,4.

Zanimljiv je i podatak da su u 11 zemalja – Hrvatska, Portugal, Slovačka, Bugarska, Grčka, Slovenija, Italija, Malta, Španjolska, Rumunjska i Poljska, muškarci tek nakon 30 godine odlučili “odletjeti iz obiteljskog gnijezda”, a žene u dvije i to u Portugalu i u Hrvatskoj.

Podaci su to Eurostata za 2021. godinu, dok se oni za prošlu tek očekuju.

No, u svom izvješću revidiranom u travnju 2023. godine, daje se pregled procjene dobi u kojoj mladi odlaze iz roditeljskog doma u 2022. godini, a prema kojima ta brojka u Hrvatskoj raste na 33,4 čime nas smješta na prvo mjesto u Europskoj uniji. Uz nas još su Slovačka, Grčka, Španjolska, Bugarska, Malta i Italija u kojima se mladi tek s 30 ili više godina odlučuju na odlazak od roditelja. Najniža dob u kojoj se mladi odlučuju na spomenuti korak može se primijetiti u Finskoj, Švedskoj i Danskoj i iznosi 21 godinu.

Koprivničanac dr. sc. **Hrvoje Petrić**, ujedno i redoviti profesor na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, kao jedno od mogućih objašnjenja ovakvih statističkih podataka za Hrvatsku vidi u tradiciji, no na prvo mjesto stavlja ipak financijsku nestabilnost.

– Činjenica jest da mladi u Hrvatskoj najkasnije u cijeloj Europskoj uniji sele iz roditeljskog doma i jednostavno dolazi do toga da prosječna dob raste. Trebalo bi detaljnije istražiti uzroke zašto se to događa i postoji li u Hrvatskoj razlika po pojedinim regijama, zato što svi ovi statistički podaci Hrvatsku tretiraju kao jedinstvenu cjelinu. No, Hrvatska je prilično različita u svom razvoju, pa i povijesnom putu, tako da bi te regionalne razlike trebalo također uzeti u obzir, a to se ne može dobiti iz ovih statističkih podataka, barem onih koji su meni trenutno bili dostupni. Ono što ja mislim što je glavni razlog zašto mladi ljudi ostaju dugo živjeti s roditeljima jest financijska nestabilnost – rekao je Petrić.

Ističe kako je dobar dio mladih ljudi u prekarnom radnom odnosu, prima ispodprosječni osobni dohodak i praktički su financijski nestabilni.

– Po drugoj strani izostala je generalna državna stambena politika prema mladima, ona se samo djelomično može pokriti s politikom pojedinih gradova i općina. Isto tako, mislim da su i cijene nekretnina u zadnje vrijeme otišle prema nerealnim iznosima, pogotovo u većim gradovima, i dok si uzmete u obzir odnos između primanja i rashoda, možemo i tu činjenicu gledati kao jedan od uzroka zašto mladi ostaju živjeti s roditeljima – objašnjava Petrić.

Napomenuo je i kako su primjerice u Koprivnici 70-ih i 80-ih godina prošlog stoljeća građene velike kuće.

– Roditelji ili djedovi i bake su obično ostajali sami u velikim nekretninama koje je bilo i koje je još uvijek zbog porasta cijene energenata teško održavati, odnosno pokriti režije, unatoč subvencijama države. Treba reći da i starijima, pogotovo onima koji imaju male mirovine, odgovara da im netko pomogne, odnosno da takav oblik suživota funkcionira u takvim nekretninama – pojašnjava Petrić.

Spomenuo je i kako postoje različita istraživanja koja su pokušala odgovoriti na pitanje koja će biti demografska posljedica toga što se događa, odnosno jesu li možda statistički povezane i niže stope fertiliteta s kohabitacijom roditelja i odrasle djece.

– Prema istraživanjima Hrvatska se nalazi na dnu, odnosno ukupna stopa fertiliteta nalazi se na očekivanoj razini s obzirom na to koliko mladih ostaje živjeti s roditeljima kad to više nije uobičajeno. Isto tako, treba reći da izostanak stambenog razdvajanja od roditelja, neovisno o tome radi li se o najmu ili vlasništvu nekretnine, ne mora biti jedini pokazatelj niskog fertiliteta, jer to je pitanje dosta složeno i tu je za demografe važno ući u takva istraživanja – kaže Petrić.

Osvrnulo se i na pitanje sjevera i juga.

– Obično se govori da su u južnim zemljama važnije obiteljske veze, no primjerice zemlje poput Portugala i Španjolske imaju osjetno niži postotak mladih koji žive s roditeljima – naglasio je.

Petrić je zaključio kako je ovo područje dosta neistraženo, kako bi bilo dobro pozabaviti se ovim pitanjem na više razina i iz različitih područja, no kazao je kako je jedino egzaktno što se može primijetiti, upravo pitanje ima li mlad

čovjek koji radi za 6.000 kuna i ne zna hoće li mu se idući mjesec produžiti ugovor, koju drugu mogućnost osim živjeti s roditeljima, odnosno djedovima i bakama.

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

